

RM 1-2012 - rettet oktober 2012 - Erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a

Emneord: erstatningssager

Printet den:16. oktober 2014

RIGSADVOKATEN

Meddelelse nr. 1/2012
Rettet pr. 1. oktober 2012
J.nr. RA-2011-520-0020

Erstatning i henhold til
retsplejelovens kapitel 93 a

Min meddelelse nr. 1/2011 indeholder oplysning om de takstmæssige erstatningsbeløb for ikke-økonomisk skade (tort m.v.) i forbindelse med frihedsberøvelser m.v., der indtræder i perioden 1. januar 2011 til 31. december 2011.

På grundlag af erstatningsansvarslovens § 15 og bekendtgørelse nr. 937 af 25. august 2011 om bl.a. tilpasningsprocenten for finansåret 2012 anvendes med virkning for straffeprocessuelle indgreb, der foretages i perioden 1. januar 2012 til 31. december 2012, følgende beløb:

1. Frihedsberøvelser:

a. Indenfor det første døgn:

0 indtil 5 timer:	2.400 kr.
5 indtil 10 timer:	3.600 kr.
10 indtil 15 timer:	4.700 kr.
15 timer og derover:	6.000 kr.

b. Mere end et døgn:

6.000 kr. for det første døgn og herudover **750 kr.** for hvert påbegyndt efterfølgende døgn.

c. Anvendelse af isolation under varetægtsfængslingen medfører, at erstatningsbeløbet forhøjes til **1.000 kr.** for hvert påbegyndt døgn i den periode, hvor isolationen har været anvendt. Der ydes ikke isolationstillæg for frihedsberøvelse omfattet af punkt 1 a.

d. Kortvarige anholdelser

(op til 10 minutter): **850 kr.**

e. Taksten for frihedsberøvelser i grove sædelighedssager forhøjes med 50%.

f. Taksten for frihedsberøvelser i sager om drab, drabsforsøg og brandstiftelse efter straffelovens § 180 forhøjes med 100%.

g. Ved opretholdt anholdelse, jf. retsplejelovens § 760, stk. 4, ydes erstatning for det første døgn efter pkt. 1 a. og for de efterfølgende døgn efter isolationstaksten, jf. ovenfor under c., hvis det er oplyst, at den pågældende reelt har været isoleret under anholdelsen. Det bør derfor i hver enkelt sag klarlægges, om dette har været tilfældet.

2. Visitation:

Der udbetales som udgangspunkt ikke erstatning for kortvarige, resultatløse visitationer og ransagning i tilknytning hertil.*

Dette gælder også i tilfælde, hvor den person, indgrebet er rettet mod, ikke ved sin egen adfærd har givet anledning til indgrebet.

Udgangspunktet gælder ligeledes, selv om det fornødne mistankegrundlag i enkeltstående tilfælde ikke findes at have været tilstede, jf. U 1997.1498 H.

Udgangspunktet kan fraviges i særlige tilfælde. Som eksempel herpå kan nævnes visitationer, som har været særligt indgribende og samtidig er foretaget på et sted, hvor udenforstående har kunnet overvære visitationen, som på denne baggrund har kunnet opleves som særlig krænkende af den pågældende person.

Hvis der i særlige tilfælde ydes erstatning for kortvarige visitationer og ransagninger i tilknytning hertil (op til 10 minutter) uden anholdelse, er taksten **350 kr.**

Ved visitationer og ransagninger, der har varet i mere end 10 minutter, anvendes taksten for anholdelse under pkt. 1 a.

3. Ransagning:

Erstatningsbeløbet for en ransagning,
der ikke foretages i forbindelse med frihedsberøvelse: **1.100 kr.**

Om ransagning i tilknytning til kortvarige visitationer, se pkt. 2.

En ransagning hos en sigtet foretaget i forbindelse med en samtidig stedfunden frihedsberøvelse anses i almindelighed for et underordnet accessorium til frihedsberøvelsen og giver derfor ikke ret til særskilt erstatning, jf. U 1986.709 Ø.

* Rigsadvokatens brev af 24. juni 1999 med bilag til samtlige statsadvokater, politimestre og Politidirektøren, U1999.72 H/3, U 2001.1190 Ø, U 2001.1619 Ø, U 2001.1930 Ø og U 2003.481 Ø.

4. Legemsundersøgelser mv.:

Erstatningsbeløbet for legemsundersøgelser
der ikke foretages i forbindelse med frihedsberøvelse: **1.100 kr.**

Der ydes som udgangspunkt ikke erstatning for en legemsundersøgelse, der foretages i forbindelse med en frihedsberøvelse. Såfremt der er tale om en særlig indgribende legemsundersøgelse, som f.eks. rectalundersøgelser og undersøgelser af kønsorganer, ydes der dog særskilt erstatning herfor, selv om indgrebet sker under en frihedsberøvelse.

Legemsbesigtigelser, der indebærer fuldstændig eller delvis egentlig afklædning, ligestilles erstatningsmæssigt med særlig indgribende legemsundersøgelser. Såfremt der alene sker opknapping af en skjorte eller opsugning af ærmer og bukseben, ydes der ikke erstatning.

5. Konfrontation:

Erstatningsbeløbet for en konfrontation,
der ikke foretages under frihedsberøvelse: **1.100 kr.**

6. Beslaglæggelse:

Erstatning for afsavn af motorkøretøj:

Indtil 8 dage: **800 kr.**

For længerevarende indgreb **800 kr.** for den 1. uge og herudover **400 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

7. Inddragelse af førerret:

Indtil 8 dage: **800 kr.**

For længerevarende indgreb **800 kr.** for den 1. uge og herudover **400 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

8. Telefonaflytning m.v.:

Indtil 8 dage: **800 kr.**

For længerevarende indgreb **800 kr.** for den 1. uge og herudover **400 kr.** for hver ny påbegyndt uge.

Taksten for rumaflytning er taksten for telefonaflytning forhøjet med 100%.

Den omstændighed, at indgrebet har rettet sig mod flere telefoner eller rum/boliger tilhørende samme person, medfører ikke, at der ydes erstatning ud over de nævnte beløb.

9. Renter:

Som hovedregel forrentes krav om erstatning og godtgørelse i anledning af strafferetlig forfølgning efter retsplejelovens kapitel 93 a efter reglerne i renteloven. Det indebærer, at der ydes renter med 7% over den fastsatte referencesats fra modtagelsen af erstatningskravet.

Visse krav forrentes efter reglerne i erstatningsansvarsloven. Det drejer sig bl.a. om krav på godtgørelse for varigt mén, erstatning for erhvervsevnetab, erstatning for tabt arbejdsfortjeneste som følge af personskade samt godtgørelse for tort efter erstatningsansvarslovens § 26. Sådanne krav forrentes efter erstatningsansvarslovens § 16 med en årlig rente, der svarer til den fastsatte referencesats med et tillæg på 7%. Begyndelsestidspunktet for beregningen af renter efter erstatningsansvarsloven er i almindelighed 1 måned efter kravets modtagelse.

Der kan i øvrigt henvises til Rigsadvokaten Informerer nr. 1/2003 og nr. 12/2003 om forrentning af godtgørelse og erstatning udbetalt efter reglerne i retsplejelovens kapitel 93 a.

Renter af alle erstatningsbeløb og skattepligtig erstatning for økonomisk skade indberettes af politidirektøren til skattemyndighederne.

10. Modregning:

Klager over eventuel modregning med bøder og sagsomkostninger, som foretages af politidirektøren i forbindelse med udbetalingen af erstatningen, behandles af Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen.

11. Salær:

Advokatsalæret i sager, hvor fremsættelsen af erstatningskravet er ukompliceret, udgør **1.650 kr. + moms.**

Advokatsalæret i sagerne nævnt under punkt **1.d.** og punkt **2.** udgør **850 kr. + moms.**

Det er salærtaksterne, som er gældende på det tidspunkt, hvor arbejdet med fremsættelse af erstatningskravet udføres, der skal anvendes ved fastsættelse af salæret. Salærtaksterne kan som hidtil fraviges i det omfang, advokaten i det enkelte tilfælde kan sandsynliggøre, at det udførte arbejde med sagen berettiger hertil.

Det er en forudsætning for udbetaling af salær, at det fremsatte erstatningskrav helt eller delvis imødekommes. Det er endvidere en forudsætning, at advokaten ikke allerede er tillagt salær som

beskikket forsvarer under straffesagen. Såfremt advokaten er tillagt salær som beskikket forsvarer under straffesagen, og det merarbejde, der har været forbundet med fremsættelse af erstatningskravet, har været af ubetydelig karakter i forhold til det arbejde, der tidligere har været vederlagt, kan yderligere salær ikke forventes imødekommet. Dette gælder således normalt, hvor der efter en frifindende dom alene er fremsat krav om erstatning under henvisning til de foran anførte vejledende takster. Har salæret under straffesagen ikke oversteget 4.100 kr. + moms, bør salærkravet imidlertid imødekommes, da et tidligere salær af en sådan størrelse ikke kan antages at dække arbejdet vedrørende erstatningskravets fremsættelse.

Der kan i øvrigt henvises til U 1987.338 H og Rigsadvokaten Informerer nr. 9/1995.

12. Kompetence:

Kompetencen til at afgøre erstatningskrav i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a fremgår af Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 12. december 2005.

Statsadvokaterne har herefter som udgangspunkt kompetence til at træffe afgørelse i alle sager efter retsplejelovens kapitel 93 a.

Dette gælder også krav om erstatning efter retsplejelovens § 1018 h, hvis ansøgningen om erstatning er modtaget hos politiet eller anklagemyndigheden efter den 26. maj 2005.

Sager vedrørende krav om erstatning efter retsplejelovens § 1018 h, hvor der agtes ydet erstatning på over 100.000 kr., skal dog forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Det samme gælder erstatningskrav efter § 1018 h, der rejser spørgsmål af principiel karakter, eller hvor der foreligger særlige omstændigheder, idet statsadvokaterne dog altid kan afslå at imødekomme et krav om erstatning i henhold til retsplejelovens § 1018 h uden at forelægge sagen.

Sager vedrørende krav om erstatning efter retsplejelovens § 1018 a – d, der ikke er reguleret af Rigsadvokatens årlige meddelelse om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a, samt sager, hvor der agtes ydet erstatning med større beløb end fastsat i meddelelsen, skal endvidere forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Herudover skal erstatningskrav efter retsplejelovens § 1018 a – d, der i øvrigt rejser spørgsmål af principiel karakter, eller hvor der foreligger særlige omstændigheder, forelægges for Rigsadvokaten til afgørelse.

Statsadvokaterne kan dog altid afslå at imødekomme et krav om erstatning i henhold til retsplejelovens kapitel 93 a uden at forelægge sagen.

Rigsadvokaten behandler sager om erstatning for varetægtsfængsling efter endelig dom, hvis varetægtsfængslingen er sket i medfør af udlændingelovens § 35 med henblik på effektivering af en i dommen fastsat bestemmelse om udvisning. Disse sager skal sendes til Rigsadvokaten til afgørelse gennem Rigspolitechefen, der efter omstændighederne afgiver en udtalelse til brug for behandlingen af erstatningskravet.

13. Regulering:

Næste regulering foretages med virkning fra 1. januar 2013.

14. Underretning om krav, der indbringes for retten, domme m.v.:

Statsadvokaterne orienterer Rigsadvokaten om erstatningskrav, der indbringes for retten. Orienteringen skal ske elektronisk ved fremsendelse af kopi af tilkendegivelsen til Rigsadvokaten pr. e-mail.

Statsadvokaterne orienterer i alle tilfælde Rigsadvokaten om udfaldet af de erstatningssager, der er indbragt for retten. Underretning sker ved fremsendelse af kopi af endelig dom til Rigsadvokaten. Har sagen været behandlet ved landsretten, vedlægges kopi af byrettens afgørelse.

Statsadvokaterne har kompetence med hensyn til spørgsmål om anke af byrettens dom i erstatningssager. Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt anklagemyndigheden bør iværksætte anke i en erstatningssag, f.eks. hvis sagen vedrører principielle spørgsmål, har særlig offentlig interesse eller lignende, kan sagen drøftes telefonisk med Rigsadvokaten. Ankespørgsmål skal således som udgangspunkt ikke forelægges skriftligt for Rigsadvokaten.

Ole Hasselgaard